

Kommunaludvalget (2. samling)
L 71 - Svar på Spørgsmål 40
Offentligt

Folketingets Kommunaludvalg

DEPARTEMENTET
HOLMENS KANAL 22
1060 KØBENHAVN K

Dato:

25 MAJ 2005

TLF. 3392 9300
FAX. 3393 2518
E-MAIL SM@SM.DK

JHK, JET / J.NR. 601-31

Under henvisning til Folketingets Kommunaludvalgs brev af 17. maj 2005 (L 71 – spørgsmål 40) følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 40 ad L 71.

Spørgsmål nr. 40 ad L 71:

”Ministeren bedes tilsende udvalget sit udarbejdede talepapir til besvarelse af samrådsspørgsmål A.”

Svar:

Socialministerens talepapir til samrådsspørgsmål A vedlægges.

Eva Kjer Hansen

/Aksel Meyer

Bilag

Socialministerens talepapir til samrådsspørgsmål A.

Socialministerens talepapir ved samrådet den 12. maj 2005 i Folketingets Kommunaludvalg om kommunalreformen – samrådsspørgsmål A.

Samrådsspørgsmål A:

”Der ønskes en drøftelse af den omlægning af såvel det sociale område som specialundervisningen, der sker i forbindelse med kommunalreformen, samt konsekvenserne heraf. I den forbindelse ønskes også en drøftelse af hvorledes rammeaftalerne skal kunne indgås på et forsvarligt fagligt niveau, hvorledes der sker en fordeling af institutionerne mellem region og kommuner og finansieringen heraf”.

Indledning

På socialområdet bliver kommunalreformen udmøntet med L 38, der er forslag til lov om social service og L 39, der indeholder konsekvensændringer af den øvrige sociale lovgivning.

På baggrund af Kommunaludvalgets spørgsmål vil jeg i det følgende redegøre for:

- Hovedpunkterne i kommunalreformen på det sociale område, med særlig vægt på rammeaftalerne, kommunal overtagelse af regionale tilbud og finansieringsstrukturen.
- Og endelig formålet med og konsekvenserne af reformen.

Hovedpunkterne på det sociale område

Kommunalreformen på det sociale område har følgende hovedelementer:

Myndighedsansvaret, forsyningsansvaret i forhold til borgeren og finansieringsansvaret for sociale tilbud og ydelser samles i kommunalbestyrelsen.

Regionerne overtager driften af alle de nuværende amtskommunale tilbud i regionen.

Institutioner for børn og unge med sociale og adfærds-

mæssige problemer, bortset fra sikrede afdelinger, overgår til beliggenhedskommunen, medmindre det aftales, at regionen viderefører institutionen.

Regionerne får ansvaret for at tilpasse kapaciteten i og udvikle de regionale institutioner på baggrund af en årlig rammeaftale mellem kommuner og region.

Den vidensbaserede indsats styrkes. Med VISO, der er en national videns- og specialrådgivningsorganisation, får vi for første gang en oversigt over den samlede specialviden. Dermed sikrer vi, at den bedste ekspertise kommer de mest komplekse behov til gode, uanset hvor i landet behovet eller ekspertisen befinder sig.

VISO vil med sin specialrådgivning og udredning være ensbetydende med en klar forbedring af indsatsen på landsplan i de mest komplicerede enkeltsager.

Samtidig betyder VISO, at staten påtager sig et medansvar for at vidensudviklingen på det sociale område får et markant løft.

Reformen sikrer desuden en systematisk opsamling på videns- og metodeudviklingen og med en ny tilbudsportal får det sociale område et værktøj, der styrker muligheden for at matche borgerens behov med det rigtige tilbud.

Der indføres en central refusionsordning, der skal sikre kommunerne mod meget store udgifter i de dyreste enkeltsager.

Af hensyn til den glidende decentralisering er det et helt grundlæggende princip, at kommuner kan overtage regionale tilbud, så de sociale opgaver i højere grad løses i nærmiljøet og i tæt samspil med de almindelige tilbud.

Kommunerne får derfor en ret til at overtage regionale tilbud, men der opstilles samtidig en række vilkår, der skal sikre, at de tilbud, der overtages, fortsat indgår i den samlede forsyning og dermed står til rådighed også for andre kommuner.

Alle kommuner får pligt til at etablere handicapråd for at styrke dialogen mellem brugere af sociale tilbud og kommunalbestyrelsen.

Endelig vil jeg som et hovedpunkt nævne, at udviklingen i en 4-årig periode, følges tæt af udviklingsråd, som vi kender fra grundtakstområdet.

Rammeaftaler mellem kommunalbestyrelser og regionsråd

Rammeaftalen mellem kommuner og regionen bliver et helt centralt værktøj på det sociale område og grundlaget for et struktureret samarbejde mellem kommuner og region.

Rammeaftalen vil være en klar forbedring i forhold til det nuværende system, hvor samarbejdet mellem amt og kommuner er betydeligt mindre struktureret.

Rammeaftalen bliver til på grundlag af en redegørelse fra hver enkelt kommune til regionen om kommunens forventede behov.

Regionen udarbejder herefter på grundlag af de kommunale redegørelser et samlet udspil for hele regionen til dækning af kommunernes behov for regionalt drevne tilbud.

Denne proces sikrer en høj grad af åbenhed og gennemsigtighed mellem alle kommunerne og dermed et godt fælles grundlag for at opnå enighed, samtidig med at det understreges, at alle parter har en stærk interesse i at opnå enighed om en aftale.

Regionen er som leverandør interesseret i at sælge sine ydelser, og kommunerne er interesserede i at købe, da de i modsat fald selv står med ansvaret for at oprette et tilbud, der modsvarer borgerens behov eller købe det hos andre leverandører.

Den årlige rammeaftale kan suppleres løbende, hvis der er behov, og aftaleåret skal suppleres med overslag over de næste tre års behov.

Endelig er det fastlagt, at aftaleparterne i rammeaftalen skal aftale, hvorledes man håndterer akutte situationer, som ikke kan håndteres med de nuværende tilbud, hvordan man vil sikre udvikling af institutionstilbuddene svarende til udvikling af brugernes behov samt sikring af et beredskab til løsning af evt. ventelisteproblemer.

Rammeaftalen giver ikke den enkelte kommune en "trækningsret", som man ikke kan overskride. Rammeaftalen fastlægger regionens forpligtelse i forhold til samtlige kommuner under ét i regionen.

Rammeaftalerne er heller ikke tænkt som et simpelt bestillingssystem for pladser, hvor den afgivne bestilling ikke kan fraviges. Rammeaftalerne skal skabes i en dialog mellem kommunerne og regionen, hvor den enkelte kommune fx også oplyser, om hvilke forbyggende foranstaltninger man planlægger på hjemløseområdet, hvilke nye boformer, der planlægges som en aflastning for forsorgshjemmene fx udslusningsboliger, alternative plejehjem, skæve huse til skæve eksistenser osv.

Den samlede rammeaftale for kommunerne i regionen udgør således et kvalificeret planlægningsgrundlag for, hvor mange pladser, der vil være brug for i den kommende periode.

Forskelligt serviceniveau i kommunerne er ikke til hin-

Kommunal overtagelse af regionale insti- tutioner

der for, at der indgås en rammeaftale, idet regionen skal tage stilling til omfang og sammensætning af regionale tilbud, samt tilpasse det eksisterende regionale tilbud til kommunernes ønsker, herunder forskellige ønsker til serviceniveau.

Med L 38 indføres en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at overtage et regionalt, socialt tilbud, som er beliggende i kommunen.

Kommunalbestyrelsens konkrete beslutning om at overtage regionale, sociale tilbud skal dels ske i overensstemmelse med de vilkår, som lovforslaget knytter til en overtagelse, og dels skal kommunalbestyrelsens beslutning indgå i drøftelser med de øvrige kommunalbestyrelser i regionen i forbindelse med den årlige rammeaftale og evt. tillige drøftes i kontaktudvalget.

Beliggenhedskommunens ret til at overtage regionale tilbud har til hensigt at fremme målsætningen om, at sociale opgaver i højere grad løses i nærmiljøet og i tæt samspil med de øvrige kommunale tilbud. Dette vil styrke mulighederne for lokalt at tilbyde sammenhængende og fleksible løsninger tilpasset den enkelte borgers behov.

Det er et vilkår for en kommunes overtagelse, at det pågældende tilbud fortsat indgår i den årlige rammeaftale og at tilbuddet skal stå til rådighed for øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i rammeaftalen.

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsens har et godt beslutningsgrundlag for overtagelse af konkrete tilbud.

Overtagelse af tilbud skal derfor drøftes i forbindelse med de årlige rammeaftaler, og i den sammenhæng vil de øvrige kommunalbestyrelser i regionen og regionsrådet have mulighed for at drøfte konsekvenserne af over-

tagelsen, herunder omfanget af den forsyning, som kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal stille til rådighed for de øvrige kommuner.

I denne forbindelse forudsættes det, at den kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud overfor de andre kommuner kan redegøre for, at den kan drive tilbuddet på økonomisk og fagligt forsvarlig vis. Fastlæggelse af, hvad der er økonomisk og fagligt forsvarligt, vil variere fra tilbud til tilbud.

Endelig er der med lovforslaget taget højde for, at der kan være behov for en mere principiel og overordnet drøftelse af en kommunal overtagelse.

Efter L 38 kan enhver kommunalbestyrelse i regionen derfor anmode om, at spørgsmålet om en kommunal overtagelse tages op i kontaktudvalget mellem kommunalbestyrelse og regionsråd.

Det skal bidrage til at sikre, at alle aspekter af overtagelsen belyses i drøftelse mellem kommunerne og mellem kommuner og regionsråd. Et aspekt i disse drøftelser kan bl.a. være, om den kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, reelt har mulighed for at drive tilbuddet på økonomisk og faglig forsvarlig vis.

Finansieringsstrukturen

Kommunerne får med kommunalreformen det samlede myndigheds- og finansieringsansvar. Kommunerne finansierer de regionalt drevne tilbud ved en takstbetaling.

Den kommunale takst vil bl.a. bestå af driftsudgiften, udviklingsomkostninger, administrationsudgifter og udgifter ved ubenyttede pladser.

Med denne takstberegning ligestilles regionerne med andre leverandører, som skal lægge tilsvarende udgifter på pladstaksterne.

Der bliver således ingen konkurrenceforvridning mellem regioner og andre leverandører af de samme tilbud, idet kommunerne i forhold til private leverandører også skal sikre sig, at de udvikler deres tilbud svarende til udviklingen i behovene.

De opgaver, som regionerne skal varetage ifølge lovgivningen, og som ikke tilsvarende påhviler private institutioner finansieres særskilt og vil således ikke belaste taksterne. Det drejer sig eksempelvis om bearbejdning af kommunernes redegørelser, udarbejdelse af forslag til rammeaftale samt opfølgning på rammeaftalen.

Takstfinansieringen for de regionale tilbud er en del af rammeaftalen mellem regionen og kommunerne i regionen. Kommunerne er derfor med til at fastsætte niveauet for taksterne. Den økonomiske incitamentsstruktur giver derfor ikke anledning til, at kommunerne vil fravælge regionale tilbud, men vurdere disse ud fra de behov, der måtte være i kommunen.

Den centrale refusionsordning begrænser kommunernes udgifter i de meget dyre enkeltsager. Ordningen gælder alle tilbud – lige fra de meget specialiserede til de ikke-specialiserede. Dette modvirker dels en skæv byrdemæssig fordeling mellem kommuner, og dels i et vist omfang konsekvenserne af, at de midler, der overføres, ikke længere er personbundne.

Formål og konsekvenser af om-lægningen

Den offentlige sektor skal i større omfang end i dag indrettes efter borgerens behov og forudsætninger.

Opgaver og løsninger skal forankres i den lokale virkelighed - der hvor borgeren er. Det er en målsætning i sig selv for regeringen og med kommunalreformen tager vi et stort og vigtigt skridt for at realisere denne ambition.

Netop på det sociale område har målsætningen om en

offentlig service formet efter borgerens behov og forudsætninger en helt særlig vægt. Her er der simpelthen ikke plads til barrierer i form af et ufleksibelt samspil mellem myndigheder, gråzoner og delte ansvarsområder og et manglende samlet overblik for den enkeltes situation.

Med de fremlagte lovforslag gør vi op med ulemperne ved den nuværende indretning af socialsektoren.

Vi sikrer en entydig ansvarsplacering, et samlet overblik og perspektiv på den enkeltes eller en families situation og muligheder, og så rådighed over en værktøjskasse med en større vifte af indsatsmuligheder.

Det vil i langt højere grad end i dag føre til bærende helhedsløsninger for den enkelte og familien.